

Nicaragua

Update van ons mensenrechtenproject

in Estelí, Nicaragua

Ontwikkelingssamenwerking

Zoals u weet ondersteunt EIRENE de mensenrechtenorganisatie CENIDH in Estelí, Nicaragua. U bent wellicht benieuwd hoe het nu met het project staat. Daarom volgt hier een kort verslag van de vorderingen die er tot nu toe gemaakt zijn.

In juli 2010 heeft het CENIDH in Estelí twee nieuwe computers aangeschaft. De oude werkten zeer traag en slokten daardoor buitenproportioneel veel tijd op bij het maken van verslagen e.d.; tijd die beter besteed kan worden aan het behandelen van zaken en klachten. Met deze vernieuwde apparatuur zal het werk van het CENIDH in Estelí een stuk gestroomlijnder verlopen.

Maar natuurlijk is de apparatuur slechts een randvoorwaarde voor het belangrijke werk dat het CENIDH in Estelí doet. Haar echte werk is natuurlijk het bevorderen van de mensenrechten en het helpen van mensen met klachten en problemen. Het kantoor in Estelí heeft in het eerste trimester van 2010 159 zaken behandeld, dit is zo'n 25% meer dan in het eerste kwartaal van 2009. Hieraan is duidelijk te zien dat het werk van het CENIDH harder nodig is dan ooit! Naast de behandeling van zaken zijn er drie workshops met promotoren geweest en vijf workshops met burgers over verschillende mensenrechtenonderwerpen.

Dit is allemaal mogelijk gemaakt dankzij uw giften. Wij bedanken u hier hartelijk voor en wij hopen dat u het project zult blijven ondersteunen.

Liseth Meijer
Redacteur EIRENE Nederland

CENIDH - Bijeenkomst in Totogalpa

Nieuws uit Nicaragua

Het mensenrechtenproject dat EIRENE ondersteunt in Nicaragua heeft dagelijks te maken met de economische en politieke realiteit van het land. Hier volgt een kort verslag van de nieuwste ontwikkelingen op politiek en staatsrechtelijk gebied.

Op 22 september werd er een nieuwe grondwet gepubliceerd in de Staatscourant. Dat was een verrassing, want er waren in het parlement geen discussies geweest over een nieuwe grondwet. Wat er is gebeurd, is dat de voorzitter van het parlement, behorend tot het FSLN, i.s.m. partijgenote en 2de secretaris van het parlamentsbestuur, opdracht had gegeven tot de publicatie van de nieuwe grondwet. Daarbij had men zich niet gehouden aan de procedure die voor dergelijke procedures bestaat.

Waarom was, voor het FSLN, de publicatie noodzakelijk? Het is het streven van de huidige president Daniel Ortega, om zich in 2011 opnieuw verkiesbaar te stellen. Iets wat volgens de huidige grondwet niet kan want iemand kan niet president zijn in aaneensluitende periodes en bovendien mag men slechts twee keer president zijn (en Ortega was al president in de tachtiger jaren). Om

vervolg op pagina 2

Inhoudsopgave

Ontwikkelingssamenwerking

- Update van ons mensenrechtenproject in Estelí, Nicaragua p. 1
- Nieuws uit Nicaragua p. 1,2
- In memoriam Truus Derksen p. 2
- Truus Derksen 1965-1966 p. 3

EIRENE Nederland

- Van de Voorzitter p. 4
- Christoph is begonnen bij EIRENE Nederland p. 4,5
- Verslag algemene ledenvergadering EIRENE Nederland p. 7

Vrijwilligerswerk buitenland

- Rondbrief nr. 7 Emsi Hansen uit Waco, TX, VS p. 5,6

Burgervredeswerk

- 10 Jaar Ziviler Friedensdienst p. 7,8
- Wat is EIRENE? p. 8

vervolg van pagina 1

toch zijn zin te krijgen heeft de president al een aantal dingen gedaan die niet door de beugel konden en de publicatie van deze grondwet is weer zoiets. Het nieuwe is namelijk dat er een artikel is opgenomen dat stamt uit de grondwet die in 1987 werd opgesteld. In die grondwet werden artikelen opgenomen in verband met het regelen van een overgangssituatie. Het artikel bestaat uit verschillende delen en begint als volgt:

“El Presidente y el Vice-presidente de la República y los Representantes ante la Asamblea Nacional, elegidos el cuatro de noviembre de mil novecientos ochenta y cuatro, ejercerán sus cargos en el período que termina el diez y el nueve de enero de mil novecientos noventa y uno, respectivamente”.

In 1984 waren er verkiezingen en de daarbij gekozen autoriteiten zullen hun functie uitoefenen in de periode die eindigt op 10 januari 1991, is ongeveer de strekking. Dus het gaat uitsluitend om destijds

gekozen autoriteiten. Maar met de publicatie van de nieuwe grondwet wil het FSLN aantonen dat de leden van de Hoge Raad, Hoge Kiesraad en Algemene Rekenkamer wiens periode verstreken is toch gewoon kunnen blijven zitten. Dat is belangrijk voor het FSLN omdat op die manier ervoor kan worden gezorgd dat die overheidsorganen voor de president gunstige beslissingen nemen. 't Is natuurlijk te gek voor woorden dat dit gebeurt, maar helaas is deze regering op het gebied van de schending van de rechtsstaat beslist kampioen.

Bart van der Meulen
Lokale projectcoördinator voor
EIRENE in Estelí, Nicaragua

EIRENE Nederland

In memoriam Truus Derksen

Truus Derksen
Oud-bestuurlid EIRENE Nederland

Truus heeft EIRENE haar leven lang gesteund en zich heel betrokken gevoeld. Toen we in 2007 ons vijftigjarig jubileum vierden en ik haar vroeg een verhaal te schrijven over haar dienst in Marokko voor ons jubileumboekje, was zij meteen bereid dit te doen hoewel zij midden in een verhuizing zat en haar gezondheid niet meer zo goed was.

Wij zijn heel dankbaar voor alles wat Truus voor EIRENE heeft gedaan. Het beste kunnen wij haar gedenken door haar eigen verhaal in deze nieuwsbrief te publiceren.

Jet Visser-Romijn
Bestuurlid Eirene Nederland

Op 21 februari is ons oud-bestuurslid Truus Derksen overleden. Voor EIRENE-Nederland heeft Truus veel betekend. Als jonge vrouw liet zij zich inspireren door het verhaal van een vrijwilligster van EIRENE en besloot zij naar Marokko te gaan. Daar werkte zij twee jaar voor EIRENE, van 1966 tot 1968. Deze ervaring heeft een grote invloed op haar verdere leven gehad. Daarna heeft zij nog een aantal jaren in Algerije gewerkt. Vervolgens maakte zij jarenlang deel uit van het EIRENE-bestuur (van 1977 tot 1982). In de voorbereiding voor een beleidsplan schreef zij in mei '77:

“Wij zijn een organisatie die de verzoeningsgedachte vorm wil geven en dit moeten we blijven. Als we dat loslaten hebben we geen reden om te blijven bestaan, want voor ontwikkelingswerk zijn er genoeg organisaties”

Truus Derksen 1965-1966 in Marokko

Dit artikel van Truus Derksen over haar vrijwilligerservaring verscheen oorspronkelijk in het jubileumboekje '50 jaar EIRENE Nederland' uit 2007 en is hier opnieuw geplaatst ter nagedachtenis aan haar.

In de 'Vredesbrief' van 1964 – 1965 las ik de rubriek 'Brief uit Marokko' van de toenmalige EIRENE-vrijwilliger Rimada Doze. Ze schreef over haar werk in een krottenwijk bij Agadir, gezondheidszorg voor moeders met baby's en peuters. Ik was toen bezig mijn verpleegkundige-opleiding in het Diaconessenhuis in Arnhem af te ronden met de 'kraamaantekening'. En ik besloot om daarna naar Agadir te gaan.

Zo deed ik. De organisatie die mijn sponsorgroep vormde was de Doopsgezinde vredesgroep. De Nederlandse tak van EIRENE bestond toen nog uit één persoon, vredesgroepslid, die de financiële zaken regelde voor de Nederlandse vrijwilligers. Die persoon was Henk Akkerman. In Marokko waren toen op verschillende plaatsen EIRENE teams aan het werk. Het EIRENE Bureau was gevestigd in Casablanca.

Moeder- en kindzorg dat was wat wij, een team van drie en soms meer vrouwen, deden in Agadir. Ons werkterrein was de Chiëm, tenten in het Arabisch. De naam dateert uit 1961 toen Agadir werd getroffen door een grote aardbeving en de slachtoffers in een tentenkamp kwamen te wonen. In de volgende jaren kwamen veel bewoners van het platteland naar Agadir op zoek naar werk. Ze bouwden zich uit afvalmateriaal een onderkomen en zo werd de Chiëm een krottenwijk.

Aan de rand van de Chiëm stond een barak. Daar was ons centrum, waar we spreekuur hielden en lessen gaven in handwerken en babyvoeding. Enkele vrouwen, die goed werden in breien, konden wat verdienen met truien verkopen. Een vrouw van buiten de Chiëm werd onze assistente bij de handwerklessen.

Veel baby's raakten ondervoed, tussen borstvoeding en de gewone kost was er niets. Wij gaven demonstraties in het bereiden van een papje van kikkererwten. De kikkererwten werden geweekt, de velletjes verwijderd. Vervolgens werden de erwten geroosterd en met de hand fijngestampt tot meel. Op de spreekuren ging het over verkoudheid, diarree, huidwondjes, eczeem – uit Duitsland kwamen pakketten met medicijnen voor dat soort klachten, als 'monster zonder waarde' opgestuurd. Ook kregen we kaas uit Zwitserland, babypakketten uit de V.S. van doopsgezinde zusterkringen – alles vond gretig aftrek.

Voor ernstige problemen verwezen wij de moeders naar dispensaire, waar ze naar een arts konden. In Agadir stond ook een nieuw ziekenhuis. Ook was er opvang voor jonge kinderen, die overdag verzorgd en gevoed werden. Wij stuurden daar soms onze slecht gevoede kleuters heen. De sociale afstand tussen de Chiëm en de rest van de stad was groot. De vrouwen waren

analfabeet – hun kinderen, zeker de meisjes, gingen ook niet naar school, op een enkele na, de mannen deden in het werkverkeer een mondje vol Frans op. Het contact verliep dus in het begin via gebaren. En van de moeders leerden wij heel snel het Arabisch.

Na drie weken meelopen met mijn teamgenoten deed ik mijn eerste huisbezoek alleen. En merkte dat ik een gesprek kon voeren in het Arabisch. Niet gehinderd door de fouten, die ik natuurlijk maakte tot groot plezier van de familie, voelde ik me trots op deze prestatie.

Als we op kraambezoek gingen, brachten we een babyuitzetje mee. Dit was het begin van de zorg. Tijdens het bezoek werd de baby gebaad, dat wil zeggen: gewassen met warm water boven zo'n mooi koperen theeblad. In de gammele hutjes zonder meubels was baden zeker geen dagelijks gebeuren. We hadden ook een taak in het ziekenhuis van Inergane, vlak bij Agadir. Daar deden we in een kamer met heel jonge TBC-patiëntjes activiteiten als knippen, plakken en gebarenliedjes zingen: de kop van de kat was jarig en de pootjes vierden feest' Ze bloeiden erbij op. Het waren heel brave verlegen kindjes. Ze werden kennelijk heel kort gehouden. Zij genoten, wij ook.

Voor mij was de tijd in Marokko een heel bijzondere ervaring. Terechtkomen in een andere cultuur, met andere woorden: sociale contacten, familie, vrienden zijn heel belangrijk. Werk wordt voor hen stilgezet. Het leven is eenvoudig, het tempo rustig. Er is volop tijd voor samen eten en feesten. En dan de confrontatie met armoede. De afhankelijkheid van mensen, die niets hebben en niet eens kunnen lezen geeft je geen prettig gevoel. Maar je leert ook hun vechtlust, hun vindingrijkheid en hun trots kennen. En hun gastvrijheid. Het wonen en werken in een team, een leefgemeenschap zijn – voor mij was dat met alle ups en downs heel verrijkend. Wat miste ik ze toen ik terug in Nederland alleen op een kamer zat! EIRENE heeft dan ook mijn leven op een ander spoor gezet. Ik ging in september 1968 terug naar Nederland met het vaste voornemen om terug te komen in de gezondheidszorg in Marokko. In Amsterdam raakte ik al gauw betrokken bij de activiteiten van de werkgroep Dar, die zich bekommerde om de leefomstandigheden van de eerste generatie, de gastarbeiders uit Marokko. Ik kreeg te maken met de vrouwen, die geïsoleerd, de hele dag in huis zaten, soms opgesloten... Ik kon met hen praten dankzij de Chiëmvrouwen. Ondertussen was ik mijn terugkeer naar Marokko aan het voorbereiden. Helaas kreeg ik niet de baan die ik wilde. Op het laatste moment zei de financier nee. En zo kwam ik niet in Marokko, maar wel in Algerije terecht in de gezondheidszorg. Al met al was ik vijf jaar in Noord-Afrika.

De 'Brief uit Marokko' in 1964 heeft dit op gang gebracht. En ik denk er met plezier aan terug. En met verwondering.

Van de Voorzitter

De vakantie is weer voorbij en we bereiden ons voor op een nieuw seizoen. Toch heeft het de afgelopen zomer allemaal niet stil gelegen. Het aantal actieve mensen, die op de een of andere manier een bijdrage leveren aan het werk van EIRENE, groeit en degenen die al actief waren gaan meer en meer doen, enthousiast geworden door de stappen die wij voorwaarts maken.

Rond het voorlichten en begeleiden van de vrijwilligers is nu een heel team actief, daar waar vroeger alleen de bestuursleden alle taken uitvoerden. In Neuwied zijn wij op dit moment geregeld te vinden om de procedures rond het uitzenden op elkaar af te stemmen, iets wat nog een hele klus is met alle internationale wetten en verschillende details.

Door de werkgroep 2035 wordt op dit moment hard gewerkt aan een nieuwe website en zoals het er nu naar uitziet hebben we die rond de jaarwisseling in de lucht.

Emsi is teruggekeerd van een mooie uitzending in Waco, Texas en Ine hebben wij weer in de gelederen kunnen sluiten in onze vrijwilligerscoördinatiegroep.

Het echtpaar Gratama-Dowdle vertrekt in het najaar naar BVS. Op welke projecten zij terecht zullen komen weten wij nog niet. In de volgende nieuwsbrief kunnen we u dat waarschijnlijk wel melden.

Volgend jaar zal de Pinksterconferentie in het teken staan van de uraniumwinning in de wereld, die steeds uitgebreid wordt door het verdere inzetten van kerncentrales. Zoals meestal hebben de direct omwonenden van deze schaarse grondstof geen profijt van de winning, maar alleen maar last en vaak ellende. Daar gaan we het met elkaar over hebben.

Een lastig onderwerp is voor ons altijd de financiën. De inkomsten dalen, doordat wij toch geregeld afscheid moeten nemen van leden die ons ontvallen. Daarnaast heeft nog niet iedereen zijn contributie van minimaal € 20,- betaald. Kijkt u het ook even na, of u dat voor 2010 al geregeld heeft.

Een mogelijkheid die ook voor u allen nog openstaat is het verlenen van een akte van schenking. De bedragen, die u op die manier aan ons toevertrouwt kunt u meteen van de belasting aftrekken. De kosten van een dergelijke akte worden door de vereniging betaald. Onze "huisnotaris" Van Drimmelen en Noordman in Twello verzorgt deze akten voor ons tegen kostprijs. Via de penningmeester, Henny van der Ree, kunt u een dergelijke akte laten verzorgen. Belt u het kantoor, dan zal hij u terugbellen.

U kunt eventueel ook nadenken over een legaat, waarmee u EIRENE natuurlijk kunt steunen.

Misschien kunt u nog mensen in uw omgeving attenderen op onze activiteiten. Het kantoor stuurt u graag een aantal extra exemplaren van deze nieuwsbrief toe.

Ik wens u veel leesplezier met deze nieuwsbrief.

Met vriendelijke groet,

Paul den Hartog
Voorzitter EIRENE Nederland

Christoph is begonnen bij EIRENE Nederland

Een nieuwe Duitse kantoorvrijwilliger gaat aan het werk

Mijn naam is Christoph Gäbisch en ik ben de nieuwe bureaumedewerker in O(brechtstraat) 43 en de opvolger van Thomas Clausen. Evenals mijn voorgangers ben ook ik dienstweigeraar uit Duitsland (Nürnberg). Misschien wel de laatste omdat de dienstplicht zal worden afgeschaft. Ik zal een jaar voor EIRENE Nederland en Kerk en Vrede werken.

Mijn vervangende dienstplicht (Duits: "Anderer Dienst im Ausland") doe ik nu in Nederland omdat ik na mijn eindexamen nog niet direct wil studeren en omdat ik het heel belangrijk vind ook iets voor vrede en een respectvolle samenleving te doen. Volgens mij moeten wij samenwerken tegen gevaarlijke rechts-populistische politici als Thilo Sarrazin en Geert Wilders. EIRENE is denk ik een heel goede weg om dit te doen. En het beginselprogramma "Quo Vadis?" van EIRENE geeft de juiste weg aan.

vervolg op pagina 5

Ik ondersteun de andere medewerkers nu bij administratief werk en beheer de website. En als er nieuwe geïnteresseerde vrijwilligers zijn verstuur ik informatie en onderhoud het contact. Ook voor telefoon binnen het kantoor ben ik verantwoordelijk.

Mijn eerste periode in Utrecht was heel spannend: het nieuwe werk, de nieuwe taal en heel veel nieuwe mensen. Bovendien was ik nog op zoek naar een kamer omdat de kamer van mijn voorgangers helaas niet meer beschikbaar is. Inmiddels heb ik gelukkig een kamer gevonden. Begin oktober verhuis ik naar een studentenkamer met 9 huisgenoten. Daarop verheug ik me. Alle mensen die ik ontmoet heb waren heel vriendelijk en behulpzaam tegenover mij.

Om al mijn nieuwe impressies met andere EIRENE-vrijwilligers te delen en te kunnen reflecteren zal ik midden november naar Ierland reizen waar een tussenseminar van EIRENE Internationaal wordt gehouden.

Nu zie ik uit naar het vervolg van dit vrijwilligersjaar en de tijd die er nog komt.

Als u nog vragen heeft of iets wilt weten, dan kunt u mij bellen of een mailtje sturen (030 - 271 43 76 of info@eirene-nederland.org).

Vr(i)e(n)delijke groeten en misschien tot binnenkort,

Christoph Gäbisch
Nieuwe kantoorvrijwilliger

Vrijwilligerswerk buitenland

Rondbrief nr. 7 “Family Abuse Center”

Last week in Waco

Lieve allemaal,

Zoals beloofd hierbij een korte brief met een verslag over de laatste dagen in Waco. Inmiddels ben ik al weer dikke twee weken thuis en het is een raar gevoel dat Amerika, Waco en alle mensen die ik daar heb leren kennen nu ineens zo heel ver weg zijn. De laatste week in Waco was erg druk wat betreft inpakken, iedereen nog een keer zien, allerlei afscheidsdinnetjes doen en natuurlijk ook gewoon nog werken.

Op dinsdag, twee dagen voor mijn laatste dag bij het Family Abuse Center, vroeg mijn collega mijn s middags om even naar onze vergaderruimte te komen, zij en de directeur wilden even met mij praten. Ik schrok me een hoedje, zat ik in de problemen? Maar toen ik de vergaderruimte binnenliep, keken 20 paar ogen mij verwachtingsvol aan terwijl 20 stemmen tegelijkertijd riepen: Surprise! . Mijn collega s hadden met z n allen een verrassingslunch voor mij georganiseerd! Het was heel gezellig en lief, en het hele gebeuren ging dus ook niet voorbij zonder een paar traantjes te laten. En donderdag was het toen zo ver: de laatste werkdag was aangebroken. De dag verliep eigenlijk heel normaal, tot het moment aanbrak dat ik toch echt op moest stappen. Een laatste keer het ga je goed zeggen tegen de cliënten, tegen collega s die er nog waren, een laatste keer door de klapdeuren naar buiten, en terwijl ik naar huis liep, nog een laatste blik op het gebouw waar ik het afgelopen jaar zo veel geleerd heb. Vrijdag stond in het teken van de laatste dingetjes regelen en alvast een beetje inpakken, want er was mij al aangekondigd dat

ik zaterdag helemaal vrij moest houden en absoluut niks mocht plannen, zelfs niet het inpakken van een paar tassen. Ik had geen flauw idee wat ze met z n allen van plan waren, maar ik had er wel zin in!

Veel te vlug voor mijn zin vloog ook de vrijdag voorbij en brak zaterdag aan. De dag begon met veel gegiechel in de woonkamer en ik kreeg de strikte opdracht om mijn kamer niet uit te komen, me aan te kleden en ook mijn kamer even een beetje op te ruimen. Zo gezegd, zo gedaan en even later mocht ik de woonkamer inkomen. Daar werd ik begroet door Sara Beth en Alisun, die een heerlijk ontbijt van zelfgebakken pannenkoeken hadden klaargemaakt. Met veel smaak werden die verorberd en inmiddels was ook Dassie wakker geworden en kwam ze erbij zitten. Na het ontbijt zouden Dassie en ik op pad gaan, waarheen mocht ik nog niet weten. Uiteindelijk bleek dat we op weg waren naar Barnes & Noble, om daar gezellig bij de Starbucks koffie te drinken, te kletsen en boeken te bekijken. Nadat we ons daar een poos vermaakt hadden, werden we opgehaald door Alisun en Raquel, op naar het volgende verrassingspunt! Ik had geen idee waar we heen reden, en uiteindelijk bleek dat Alisun en ik, met een grote mand, in het park afgezet werden. “Tot over een uurtje, en eet smakelijk!”, riepen Raquel en Dassie nog, terwijl ze wegreden. Alisun loodste mij naar een mooi plekje en stalde daar de mand uit: een heerlijke zelfgekookte lunch, bestaande uit fried chicken, mashed potatoes, corn en cream soda stond op ons te wachten. Na een heerlijk uurtje in het park haalde Raquel ons weer op en vervolgden wij de tocht naar het BVS-appartement. Kennelijk stond het highlight van de dag mij nog te

wachten, maar ik had me al ontzettend vermaakt vandaag. Terwijl Sara Beth, Raquel en Alisun in mijn kamer en de woonkamer bezig waren, moest ik wachten – in de badkamer. Daar zat ik gezellig met een boek en een kopje thee, tot ik een half uur later de voordeur plotseling hoorde dichtslaan en Sara Beth haar hoofd om het hoekje van de deur stak. “Alisun en Raquel zijn weg... Kom je naar buiten?”. Op mijn verbaasde vraag waar die twee zo ineens heen moesten, kreeg ik alleen een grote glimlach als antwoord. Sara Beth loodste mij naar mijn kamer en daar lag de volgende verrassing op mijn bed: mijn mooiste jurk, een paar schoenen en een brief lagen prachtig uitgestald. In opperste verbazing pakte ik de brief en las:

“My Faire Lady,

Tonight is a special night. A night that dreams are made of. I ask you, if you would, kindly accompany me to the high school prom you never had. (...) “

Een high school prom?! Ik kon mijn verbazing niet te boven komen. Maar ik was wel ontzettend enthousiast: ik had het er vaak met Alisun, Sara Beth en Dassie over gehad dat ik zo graag een keer naar een echt Amerikaanse high school prom zou gaan, zoals je die op televisie wel eens ziet. Dat ik het zo jammer vond dat we zo iets in Nederland niet hebben. Zonder een moment van aarzeling besloot ik dus de uitnodiging aan te nemen, en dat betekende dat ik over een uur in jurk en al moest klaarstaan.

Met hulp van mijn liefvallige huisgenootjes stond ik inderdaad een uur later in een mooie jurk, met prachtig haar en make-up, klaar. Er werd op de deur geklopt en daar stonden Alisun en Raquel, respectievelijk prachtig in pak en jurk gestoken. Zonder veel omhaal werd ik geblinddoekt en naar buiten geleid. Voor zover ik het kon merken, werd ik in een auto gezet en begonnen we ergens heen te rijden. Jim zat achter het stuur, en ik had het idee dat Raquel voorin zat. Alisun zat samen met mij achterin en lachte om mijn stortvloed aan vragen over hoe, wat, waar, waarom en wat we nu precies aan het doen waren. Uiteraard werd geen van deze vragen beantwoord. Na een kleine tien minuten rijden stonden we ineens stil en werd mij verteld dat ik even in de auto moest wachten. Er werd een hoop gerommeld en gegiecheld en ik barstte bijna uit elkaar van nieuwsgierigheid. Na even gewacht te hebben, werd ik door Alisun uit de auto geleid en leidde ze me een paadje af. Toen mocht eindelijk de blinddoek af en zag ik waar we waren: een plekje aan Lake Waco, onze ‘dock’ (steiger), waar we wel vaker ’s avonds met z’n allen gezeten hadden, al dan niet met gitaar, uitkijkend over het meer en kletsend. Onze steiger was bezet, maar op een klein strandje daarnaast had Jim een tafel neergezet, waar glazen opstonden, en aardbeien en chocoladesaus. Mmm... Achter de bomen aan het oever van Lake Waco ging de zon onder, en wij zaten daar met z’n vieren, dronken een heerlijk sapje en smulden van de aardbeien, terwijl romantische tonen van zwijmelliederen uit de meegebrachte stereo kwamen. Het was fantastisch om daar te zitten, te kletsen, te dansen op het strand terwijl de golfjes om je voeten spoelden, en gewoon te genieten van elkaars aanwezigheid en vriendschap. Wat later op de avond, toen de zon al onder was en

we een prachtige sterrenhemel aan het bewonderen waren, dook er opeens een tweede auto op op de parkeerplaats, en daar waren Dassie, Sara Beth en een collega en vriendin van me, Joy. Ook zij waren allemaal prachtig in een jurk gestoken en kwamen ons feestje nog even wat uitbreiden.

We hebben tot laat met z’n allen op het strandje gedanst, en later ook op de dock zitten kletsen en de meest gekke (maar ook mooie!) foto’s gemaakt. Toen ik ’s avonds uiteindelijk in bed lag wist ik één ding heel zeker: deze avond zou ik nooit meer vergeten.

Veel te vlug naar mijn zin werd het weer ochtend, de zondag waar ik zo lang tegenop gezien had, was nu echt aangebroken. De dag bestond uit nog een laatste keer naar de kerk, wat laatste dingetjes regelen, en vooral: inpakken. Ik wilde ’s avonds een beetje op tijd klaar zijn, omdat we die avond nog één keer met z’n allen bij elkaar zouden komen, een potluck houden en gewoon een gezellige avond hebben todat Raquel en Alisun mij om twee uur ’s nachts naar het vliegveld zouden rijden.

Zo gezegd, zo gedaan, en mijn tassen waren na wat krachtinspanningen goed ingepakt. Beide wogen ze, volgens onze weegschaal, 48 pond (het maximum is 50), dus dat zou wel goed komen. De avond was erg gezellig, het eten lekker, maar toch waren we allemaal niet erg vrolijk. De uren vlogen voorbij en onvermijdelijk kwam daar het punt dat ik mijn tassen in de auto moest zetten, nog een laatste keer door ons appartementje liep en uitgebreid afscheid nam van Sara Beth en Dassie, met wie ik zo veel beleefd had het afgelopen jaar.

Ruim op tijd kwamen we twee uur later op het vliegveld aan, de bagage werd snel ingecheckt (en was niet te zwaar!) en toen moest ik ook al door de douane. Het afscheid van Raquel en vooral natuurlijk Alisun was ontzettend moeilijk. Op de één of andere manier ben ik door de douane gekomen en een half uur later zat ik in het vliegtuig. Het vliegtuig dat me weer naar Nederland zou brengen en het einde van mijn tijd in Waco nog eens extra zou bevestigen.

Ja, mijn laatste dagen in Waco waren niet makkelijk door al het afscheid, wat veel emotionele momenten en tranen met zich meebracht. Maar aan de andere kant is dit wel een teken dat het een ontzettend mooi jaar geweest is en ben ik ontzettend blij voor de fijne laatste dagen die mijn vrienden mij in Waco bezorgd hebben. Het was een fantastische tijd!

Emsi Hansen
EIRENE vrijwilligster in de VS

Verslag algemene ledenvergadering EIRENE Nederland

Op zaterdag 29 mei jl. werd de jaarlijkse algemene ledenvergadering van EIRENE Nederland gehouden. Op deze zonovergoten dag hadden 12 mensen de moeite genomen om hiervoor naar de Doopsgezinde Kerk in Utrecht te komen. Het jaarverslag over 2009 werd vastgesteld evenals de begroting voor 2010. Paul den Hartog en Jet Visser-Romijn zijn voor een nieuwe periode van vier jaar in het bestuur benoemd, waarbij Jet aankondigde dat zij die volle periode niet zal uitzitten en dat de komende tijd echt naar een opvolger voor haar gekeken moet worden. Na de lunch verteld Ine Zuurmond over haar ervaringen tijdens en rondom haar EIRENE-vrijwilligersdienst bij de Brethren Volunteer Service in de Verenigde Staten en Hielke Wassenaar en Liseth Meijer deden verslag van de situatie in Nicaragua en het door EIRENE Nederland ondersteunde rechtswinkelwerk van CENIDH in Estelí.

Burgervredeswerk

10 jaar Ziviler Friedensdienst

Eind vorig jaar vierde het Duitse programma Ziviler Friedensdienst (ZFD) haar 10-jarig bestaan. Na een intensieve lobby van de Duitse vredesbeweging, ontwikkelingsorganisaties en kerken, besloot de toen net aangetreden Rot-Grüne Koalitie in 1999 vanuit het Duitse ministerie voor ontwikkelingssamenwerking een programma te starten waarbinnen vredeswerkers naar conflictgebieden werden uitgezonden om daar activiteiten te ondernemen waarmee vredesorganisaties als Peace Brigades International maar ook EIRENE in de jaren daarvoor de nodige ervaringen hadden opgedaan. Op de Balkan en elders.

De afgelopen tien jaar zijn in totaal 500 vredeswerkers uitgezonden naar zo'n 50 verschillende landen. In 2009 waren 185 uitgezonden vredeswerkers bezig in het kader van 99 projecten in 45 landen, waarbij binnen elk project ook een team van lokale medewerkers werkzaam is, veelal multi-etnisch samengesteld. 35% van deze uitgezonden vredeswerkers is werkzaam in Afrika. Daarna volgen Azië en Latijns-Amerika met beiden 25%, het Midden-Oosten met 10% en de Balkan, waar het programma begonnen is, met 5%. Uit deze cijfers mag blijken dat het ZFD-programma in tien jaar tijd uitgegroeid is tot een belangrijk instrument van de Duitse ontwikkelings- en vredespolitiek dat internationaal ook erg gewaardeerd wordt.

Maar ondanks die waardering krijgt het Duitse initiatief internationaal maar weinig navolging. In verschillende Europese landen, waaronder Nederland, bepleiten vredesorganisaties de instelling van een dergelijk programma bij hun regering maar tot dusverre zonder veel succes. Het zou voor de verdere lobby, en overigens ook voor het staande houden van het programma onder de huidige CDU-FDP-regering, wel eens heel goed kunnen zijn dat naast de kwantitatieve gegevens over de afgelopen tien jaar ook kwalitatieve gegevens geboekstaafd zijn. Ter gelegenheid van 10 jaar ZFD bracht het Konsortium Ziviler Friedensdienst (waar EIRENE Internationaal ook deel van uitmaakt)

tien journalistieke verhalen over evenveel ZFD-projecten uit in het boekje "Gewaltfrei für den Frieden; Menschen und Projekte – Eine Reise um den Globus".

Tien verhalen: twee vanuit elk van de hierboven genoemde regio's om vooral ook de enorme diversiteit binnen het geheel van ZFD-projecten duidelijk te maken. In Zuid-Afrika wordt gewerkt aan het normaliseren van de verhoudingen tussen Inkata- en ANC-aanhangers in een stadje in Kwa Zulu Natal die elkaar in de nadagen van het Apartheidsregiem en in de jaren nadien te vuur en te zwaard bevochten. In Cambodja worden de stemmen van vrouwen ondersteund om ook gender-gerelateerd geweld (o.a. gedwongen huwelijken) mee te nemen in het Tribunaal dat de misdaden van het Rode Khmer-regiem moet berechten. In Sierra Leone bemiddelen ZFD-ers bij de re-integratie van voormalige kindsoldaten in hun familie en dorpsgemeenschappen die soms niets meer van hen willen weten na al het geweld dat zij hebben gepleegd. In Peru gaat het om het verwerken van trauma's die hele dorpsgemeenschappen veelal hebben opgelopen in de strijd tussen de regering en de guerilla-beweging Lichtend Pad. In Mexico om het begeleiden van mensenrechtenactivisten door teams van Peace Brigades International. In Afghanistan om het oprichten van een leerstoel 'peace studies' aan de universiteit van Kabul en de vraag waarmee je dan moeten beginnen in een land als Afghanistan. In Kosovo ondersteunt ZFD een netwerk van vredesorganisaties dat de in een Servisch noorden en Albanees zuiden verdeelde stad bij elkaar probeert te houden. In Oost-Kongo zet een via EIRENE uitgezonden oud-journalist en nieuwslezer van de Zwitserse televisie de ervaringen van de 'haat-radio' die destijds de genocide in Burundi stimuleerde om in een trainingsprogramma met lokale journalisten over vredesjournalistiek en conflictgevoelige verslaggeving. In Israël/Palestina worden verschillende groepen Israëli en Palestijnen met elkaar in contact gebracht.

vervolg op pagina 8

Vanuit een principe van actieve geweldloosheid ondersteunt EIRENE op het noordelijk en zuidelijk halfrond initiatieven, die zich voor geweldloze conflictoplossing en een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling inzetten.

EIRENE Nederland is onderdeel van EIRENE Internationaal.

Postbanknr. 185 66 60
t.n.v. EIRENE Nederland
te Deventer

(giften zijn aftrekbaar van de belasting)

Postadres:

Postbus 1528, 3500 BM Utrecht

Telefoon: (030) 271 43 76

Email: info@eirene-nederland.org

Web: www.eirene-nederland.org

Internationale Oecumenische
Vredesdienst

- EIRENE-nieuws verschijnt 4x per jaar.
- Redactie: Christoph Gäbisch en Liseth Meijer.
- Lay-out: César N. Mercedes Manchego

ANTWOORDFORMULIER

- Ik steun het werk van EIRENE!
Noteer me als lid
(minimaal 15 euro per jaar)
- Ik ken meer mensen die interesse hebben in EIRENE! **Stuur me** **extra nieuwsbrieven toe** om aan hen door te geven.
- Ik heb interesse in een vrijwillige vredesdienst in het buitenland. Houdt me op de hoogte van ontwikkelingen.
- Ik wil een EIRENE-avond organiseren in mijn gemeente. Neem contact met me op.

naam + adresgegevens:

e-mailadres

vervolg van pagina 7

En in Macedonië, tenslotte, is een spel ontwikkeld dat de verzoening tussen met name jongeren uit de verschillende bevolkingsgroepen kan stimuleren.

Een enorme lijst van, inderdaad, sterk uiteenlopende projecten. Informatie uitwisselen, bruggen bouwen, ontmoetingen, verzoening, begeleiden van mensen die zich niet zonder in de samenleving kunnen bewegen, het vinden van een gemeenschappelijke waarheid, het samenbrengen van verschillende organisaties, het toewerken naar een gezamenlijk bestuur. Stuk voor stuk belangrijke projecten die de vrede en veiligheid dienen. En die juist daarom ook internationaal gewaardeerd worden.

Toch pakken zich donkere wolken samen. Na tien jaar SPD-minister Heidemarie Wieczorek-Zeul die de Ziviler Friedensdienst een warm hart toedroeg, wordt het Duitse ministerie van ontwikkelingssamenwerking thans geleid door een FDP-minister die, net als de meeste van zijn collega's, meent dat vrede en veiligheid alleen maar met militaire middelen gecreëerd kunnen worden. Het ZFD-programma zou dus moeten worden afgeschaft of op z'n best geïntegreerd met een militaire aanpak. Een absurde stelling als je naar de successen kijkt maar bovenal naar een belangrijke karaktertrek van alle genoemde ZFD-projecten ondanks hun verscheidenheid: waar militaire 'vredestroepen' met alle macht proberen om mensen uit elkaar te houden, daar proberen ZFD'ers die mensen juist bij elkaar te brengen. Over de grenzen van conflicten, geweld, etnische, politieke en religieuze verschillen heen. Dat is de kracht van dit programma en we wensen het nog vele jaren toe. Hopelijk ook nog eens vanuit Nederland.

Jan Schaake
Bestuurslid EIRENE Nederland

Wat is EIRENE?

Onze oorsprong, EIRENE werd in 1957 opgericht door christenen uit de verschillende historische vredeskerken. Dit zijn kerken die van oudsher veel nadruk leggen op geweldloosheid en pacifisme. Tot de oprichtingsorganisaties behoren de Mennonite Central Committee (MCC, doopsgezinden in het Nederlands), de Brethren Service en de International Fellowship of Reconciliation (IFOR). Zij wil Wat den een teken stellen tegenover de herbewapening na de tweede wereldoorlog. Het Griekse woord 'eirene' betekent vrede. Een toepasselijke naam dus voor een internationale oecumenische vredesdienst.